



Praktyka śródroczna

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Dietetyki Klinicznej ul. E. Ciołka 27 01-445 Warszawa

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. Dorota Szostak-Węgierek
Koordynator przedmiotu	mgr Jakub Krawczyk (jakub.krawczyk@wum.edu.pl)
Osoba odpowiedzialna za sylabus	mgr Jakub Krawczyk (jakub.krawczyk@wum.edu.pl)
Prowadzący zajęcia	mgr Jakub Krawczyk (jakub.krawczyk@wum.edu.pl)

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok studiów II stopnia Semestr II	Liczba punktów ECTS	4.5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)		70	4.5
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń			

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zdobywanie i doskonalenie umiejętności praktycznych.
C2	Pogłębienie i aktualizowanie wiedzy w celu podniesienia kompetencji zawodowych.
C3	Wdrożenie do kształcenia ustawicznego.

C4	Praktyczne wykorzystanie wiedzy z zakresu żywienia w wybranych jednostkach chorobowych.
----	---

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
E_W02	Podstawowe modele relacji dietetyk-pacjent/klient.
E_W03	Problemy żywieniowe pacjenta i uwzględnia je w planowaniu odpowiedniego postępowania dietetycznego opartego na najlepszych, dostępnych dowodach naukowych.
E_W04	Czynniki determinujące procesy zmiany zachowań w dietetyce oraz założenia wywiadu motywującego.
E_W08	Pojęcie empatii jako elementu budowania relacji z pacjentem oraz zna techniki skutecznej komunikacji międzyludzkiej.
E_W18	Prozdrowotną rolę wybranych składników odżywczych oraz różnych grup produktów spożywczych.
E_W19	Możliwość wykorzystania danych z wywiadu z chorym oraz historii choroby w celu ustalenia priorytetów w planie postępowania dietetycznego u chorego w wieku podeszłym.
E_W21	Zmiany organiczne, czynnościowe i metaboliczne zachodzące w ustroju pod wpływem choroby i towarzyszących jej zaburzeń odżywiania.
E_W22	Zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie i dietetyce.
E_W41	Rolę właściwego postępowania dietetycznego w prewencji, leczeniu i wspomaganiu leczenia chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych.
E_W42	Jak ocenić stan odżywienia oraz sposób żywienia pacjentów z chorobami wątroby na podstawie ustalonych kryteriów, wykorzystując m.in. dokładną znajomość patofizjologii tych chorób.
E_W45	Jak analizować sytuację, projektuje i tworzy programy edukacyjne, zna metody edukacji i ocenia przydatność narzędzi edukacyjnych.
E_W49	Jak przedstawić zagadnienia dotyczące dietoprofilaktyki chorób, potrafi analizować i wyjaśnić związki pomiędzy żywnością, a wskaźnikami stanu zdrowia, czynnikami ryzyka rozwoju choroby i występowaniem chorób.
E_W50	Jak wykorzystać w codziennej praktyce badania sposobu żywienia pojedynczych osób i grup i wykorzystuje je w planowaniu i korygowaniu żywienia w oparciu o najlepsze, dostępne dowody naukowe.
E_W51	Zasady żywienia klinicznego obejmującego: żywienie dojelitowe z wykorzystaniem diet przemysłowych w zapobieganiu i leczeniu niedożywienia.
E_W53	Podstawy żywienia pozajelitowego i może je prowadzić pod kierunkiem lekarza przeszkolonego w tym zakresie.
E_W59	Jak przygotować plany żywienia indywidualnego i zbiorowego dla pacjentów w szpitalu, domu pomocy społecznej i innych ośrodkach zbiorowego żywienia.
E_W74	Zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie i dietetyce.
E_W75	Znaczenie dowodów naukowych dla świadczenia wysokiej jakości poradnictwa dietetycznego.
E_W76	Znaczenie współpracy w interdyscyplinarnym zespole specjalistów z zakresu medycyny i nauk o zdrowiu.

Umiejętności – Absolwent potrafi:	
E_U01	Planować i prowadzić edukację żywieniową indywidualną i grupową.
E_U04	Posługiwać się dostępnymi dowodami naukowymi w kontekście podejmowania decyzji w poradnictwie dietetycznym.
E_U06	Opisać zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia homeostazy.
E_U07	Opracować jasne i zrozumiałe materiały edukacyjne dla pacjenta.
E_U08	Zastosować nabytą wiedzę zwracając uwagę na wielokulturowość w Europie oraz posiada umiejętności analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.
E_U11	Opracować terapię behawioralną w profilaktyce wybranych chorób.
E_U12	Przeprowadzić całościową ocenę geriatryczną z uwzględnieniem czynników ryzyka zaburzeń w stanie odżywienia i trudności w komunikacji.
E_U13	Opracować jasne i zrozumiałe instrukcje dla personelu realizującego opiekę żywieniową.
E_U15	Prowadzić dokumentację podejmowanych czynności zawodowych, chroni poufność i bezpieczeństwo prowadzonej dokumentacji podczas przechowywania, upowszechniania i niszczenia.
E_U17	Przeprowadzić wywiad żywieniowy i ocenia sposób żywienia oraz stan odżywienia osoby badanej w oparciu o odpowiednie narzędzia.
E_U19	Postawić diagnozę dietetyczną oraz szkoli i przygotowuje materiały edukacyjne dla pacjenta.
E_U20	Interpretować wyniki podstawowych badań laboratoryjnych i wykorzystuje je w planowaniu i monitorowaniu postępowania żywieniowego.
E_U21	Rozpoznać niedożywienie, przeprowadzić pełną ocenę stanu odżywienia i określić rodzaj i stopień niedożywienia.
E_U24	Określić ryzyko niedożywienia szpitalnego i podejmuje odpowiednie działania zapobiegawcze działając wspólnie z lekarzami i pielęgniarkami w ramach zespołu terapeutycznego zapewniającego opiekę żywieniową nad pacjentami.
E_U26	Opracować szczegółowe zalecenia dietetyczne w prewencji i leczeniu chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych.
E_U27	Ustalić wskazania do wspomaganie i/lub leczenia żywieniowego z wykorzystaniem dostępnych w Polsce diet przemysłowych, suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego w korygowaniu zaburzeń odżywiania.
E_U28	Planować żywienie domowe pacjentów wypisanych ze szpitala.
E_U32	Obliczyć wartość odżywczą pożywienia na podstawie tabel wartości odżywczej produktów spożywczych i typowych potraw, programów komputerowych.
E_U34	Przygotować zalecenia dietetyczne, które są zgodne ze stanem klinicznym pacjentów z chorobami wątroby, ich indywidualnym zapotrzebowaniem/preferencjami oraz możliwościami finansowymi gospodarstwa domowego/szpitala.
E_U38	Planować w oparciu o zasady dostosowane do wieku postępowanie dietetyczne w celu zapobiegania chorobom związanym z nieprawidłowym odżywianiem i brakiem aktywności fizycznej z uwzględnieniem uwarunkowań kulturowych, religijnych i etnicznych.
E_U49	Dokonać krytycznej analizy źródeł literaturowych, przeprowadza badanie, umiejętnie korzystając z metod i narzędzi badawczych w tym m.in. metod oceny sposobu żywienia i stanu odżywienia.

E_U54	Dokonać diagnozy potrzeb różnych grup ludności w zakresie edukacji zdrowotnej oraz opracowuje scenariusze zajęć związanych z promocją zdrowia z wykorzystaniem metod aktywizujących oraz ewaluacji procesu w edukacji zdrowotnej.
E_U62	Nawiązać empatyczną relację z pacjentem/klientem oraz stosuje niewerbalne i werbalne techniki budowania relacji.
E_U63	Rozpoznać przejawy nieprawidłowości związanych z odżywianiem i potrafi zidentyfikować czynniki psychospołeczne istotne w rozwoju problemów związanych z odżywianiem
E_U72	Przygotować program edukacyjny dotyczący zachowań żywieniowych dla pacjentów z różnych grup wiekowych oraz wykorzystuje zróżnicowane metody psychoedukacji w poszczególnych grupach wiekowych.
E_U73	Posługiwać się dostępnymi dowodami naukowymi w kontekście podejmowania decyzji w poradnictwie dietetycznym.
E_U74	Wyjaśnić pacjentowi/rodzinie pacjenta zasady zalecanej diety oraz przedstawić je w formie możliwej do zrealizowania.

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

E_K01	Posiada świadomość ograniczeń swojej wiedzy.
E_K02	Szanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece.
E_K03	Kontynuacji nauki przez całe życie zawodowe w celu stałego uaktualniania wiedzy i umiejętności zawodowych.
E_K04	Kierowania zespołem i współpracy z przedstawicielami innych zawodów medycznych i pracownikami administracji ochrony zdrowia w celu prowadzenia edukacji żywieniowej i profilaktyki chorób żywieniowo zależnych w społeczności lokalnej.
E_K08	Przestrzegania tajemnicy zawodowej. Przestrzega praw pacjenta, w tym prawa do rzetelnej informacji na temat proponowanego postępowania żywieniowego.
E_K10	Przejawiania empatii i profesjonalizmu w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz członkami zespołu wielodyscyplinarnego.
E_K11	Współpracy z innymi pracownikami służby zdrowia, m. in. lekarzem, psychologiem w obszarze profilaktyki i leczenia chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych.
E_K12	Pełnienia roli dietetyka.
E_K14	Stałego uzupełniania i pogłębiania wiedzy.
E_K15	Rzetelnego i dokładnego wykonywania powierzonych obowiązków zawodowych. Rozpoznaje własny poziom kompetencji i ograniczenia w praktycznym wykonywaniu zawodu.
E_K18	Samodzielnego i krytycznego uzupełniania wiedzy i umiejętności, poszerzonych o wymiar interdyscyplinarny.
E_K19	Brania odpowiedzialności za skutki swoich działań podejmowanych w sferze edukacji zbiorowej i indywidualnej.
E_K23	Działania w oparciu o potwierdzoną naukowo wiedzę o mechanizmach zmiany zachowania oraz szanuje godność i autonomię pacjenta/klienta.
E_K26	Przejawiania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.
E_K38	Uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.
E_K40	Systematycznego wzbogacania wiedzy zawodowej i kształtuje umiejętności znając swoje ograniczenia.

E_K42	Określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.
E_K47	Rozpoznawania trudności pacjenta związanych z zaleconym sposobem żywienia.
E_K48	Dostrzegania istotnej roli dietetyka w zespole interdyscyplinarnym, m.in w zakresie monitorowania stanu odżywienia oraz zaplanowania diety dla pacjenta z chorobą wątroby przebywającego w oddziale szpitalnym.

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Zajęcia praktyczne – praktyki śródroczne	<p>Klinika Chorób Wewnętrznych Szpitala Grochowskiego (mgr Jakub Krawczyk)</p> <p>Celem zajęć jest zdobycie i doskonalenie przez studentów umiejętności praktycznych oraz podniesienie ich kompetencji zawodowych. Uwzględnione zostaną zasady postępowania z pacjentem z chorobami internistycznymi, zbieranie wywiadu, zwłaszcza żywieniowego, prowadzenie edukacji żywieniowej, układanie jadłospisów, części składowych i struktury materiałów, które zostaną przekazane pacjentowi, analiza i interpretacja dokumentacji medycznej, ocena stanu odżywienia pacjenta. Wyliczenie zapotrzebowania na składniki odżywcze, energię, wodę. Wyliczenie wartości energetycznej i odżywczej jadłospisów. Opracowanie listy produktów dozwolonych i przeciwwskazanych, które są zgodne z indywidualnymi zaleceniami żywieniowymi.</p>	<p>E_W02-04 E_W08 E_W18-19 E_W21-22 E_W41-42 E_W45 E_W49-51 E_W53 E_W59 E_W74-76</p> <p>E_U01 E_U04 E_U06-08 E_U11-13 E_U15 E_U17 E_U19-21 E_U23-24 E_U26-28 E_U32 E_U34 E_U38 E_U49 E_U54 E_U62-63 E_U72-74</p> <p>E_K01-04 E_K08 E_K10-12 E_K14-15 E_K18-19 E_K23 E_K26 E_K38 E_K40 E_K42 E_K47-48</p>

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Interna Szczeklika. *Podręcznik chorób wewnętrznych*, Medycyna Praktyczna 2014
2. Jarosz M (red.) *Normy żywienia dla populacji polskiej- nowelizacja*, Instytut Żywności i Żywienia 2020
3. Włodarek D, Kozłowska L, Głąbska D *Dietoterapia*, PZWL 2014
4. Ciborowska H, Rudnicka A, *Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka*, Wydanie IV, rozszerzone i uaktualnione, PZWL 2014
5. Szawłowski A.W. *Żywienie w chorobach nowotworowych*, PZWL 2020
6. Ostrowska L (red.) *Dietetyka compendium*, PZWL 2020
7. Jeznach-Steinhagen A (red.) *Żywienie osób z cukrzycą i chorobami towarzyszącymi*, PZWL 2020
8. Krauss H, *Fizjologia żywienia człowieka*. PZWL 2019
9. Szostak-Węgierek D (red.) *Żywienie osób starszych*, PZWL 2020
10. Szostak-Węgierek D (red.) *Żywienie w czasie ciąży i karmienia piersią*, PZWL 2020.
11. Gawęcki J (red): *Żywienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu*. Tom 1. Wyd. Naukowe PWN 2010
Grzymisławski M, Gawęcki J, *Żywienie człowieka zdrowego i chorego*, T. i T.2, PWN, Warszawa 2010
12. Szczygieł B (red.) *Niedożywienie związane z chorobą. Występowanie. Rozpoznanie*. Wyd. Lek. PZWL 2011
13. Szczygieł B (red.) *Niedożywienie związane z chorobą. Zapobieganie. Leczenie*. Wyd. Lek. PZWL 2012
14. Sobocki J, Kunecki M, Zmarzły A, Rudzki S, *Standardy żywienia dojelitowego dorosłych pacjentów*.
15. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2022. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego
16. *ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer*. Clinical Nutrition 40 (2021).
(<https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN-practical-guideline-clinical-nutrition-in-cancer.pdf>)
17. *ESPEN guideline on clinical nutrition in hospitalized patients with acute or chronic kidney disease*. Clinical Nutrition 40 (2021). (<https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN-guideline-on-clinical-nutrition-in-hospitalized-patients-with-acute-or-chronic-kidney-disease.pdf>)
18. Hammad A, Kaido T, Aliyev V et al.: *Nutritional therapy in liver transplantation*. *Nutrients* 2017.
(<https://doi.org/10.3390/nu9101126>)
19. *ESPEN practical guideline: Clinical nutrition in liver disease*. Clinical Nutrition 39 (2020).
(https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN_practical_guideline_Clinical_nutrition_in_liver_disease.pdf)
20. *ESPEN guideline on home parenteral nutrition*. Clinical Nutrition 39 (2020). (https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN_guideline_on_home_parenteral_nutrition.pdf)
21. *ESPEN guideline on home enteral nutrition*. Clinical Nutrition 39 (2020). (https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN_guideline_on_home_enteral_nutrition.pdf)
22. *ESPGHAN/ESPEN/ESPR/(CSPEN) guidelines on pediatric*. Clinical Nutrition 37 (2018).
23. *ESPEN guideline clinical nutrition in neurology*. Clinical Nutrition 37 (2018). (https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN-guideline_clinical_nutrition_in_neurology.pdf)
24. *Zasady postępowania w nadciśnieniu tętniczym* Wytyczne PTNT 2019.
(<https://nadcisnienietetnicze.pl/sites/scm/files/2021-02/64385-182698-1-SM.pdf>)
25. Sobotka L (red.): *Podstawy Żywienia Klinicznego*. Redakcja Naukowa wydania polskiego: Korba T, Łyszkowska M
Wyd. Lek. PZWL 2013.
26. Jamróz B i wsp., *Instrumentalne metody badania zaburzeń połykania*. Wyd. Medyk 2019.
27. Ostrowska L, *Diagnostyka laboratoryjna w dietetyce*. PZWL 2018.
28. Szostak-Węgierek D, *Intrauterine nutrition: long-term consequences for vascular health*. *International Journal of Women's Health* 2014;6: 647–656.
29. Wielgoś M (red.): *Biblioteka ginekologa praktyka vol. 9: Żywienie kobiet w ciąży*. VIA MEDICA, Gdańsk 2013
30. Cichocka A, *Dieta DASH w teorii i zastosowaniu wydanie 2021*, Wyd. Medyk 2021.
31. *ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2018*
(<https://www.ispad.org/general/custom.asp?page=ISPADGuidelines2018>)
32. van Rheenen PF, et al. *The Medical Management of Paediatric Crohn's Disease: an ECCO-ESPGHAN Guideline Update*. *J Crohns Colitis*. 2020 7:jjaa161. doi: 10.1093/ecco-jcc/jjaa161. Epub ahead of print. PMID: 33026087.
33. Horvath A, Szajewska H. *ŻYWIENIE I LECZENIE ŻYWIENIOWE DZIECI I MŁODZIEŻY*; Medycyna Praktyczna, 2017
34. Bischoff SC, Escher J, Hébuterne X, Kłęk S, Krznaric Z, Schneider S, Shamir R, Stardelova K, Wierdsma N, Wiskin AE, Forbes A. *ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in inflammatory bowel disease*. *Clin Nutr*. 2020 ;39(3):632-653. doi: 10.1016/j.clnu.2019.11.002. Epub 2020 Jan 13. PMID: 32029281.

Uzupełniająca

1. Brytek-Matera A. *Psychodietetyka*. PZWL 2020.
2. Szewczyk A. *Poradnik Diabetologiczny*. PZWL 2017.
3. Contento I. R. *Edukacja żywieniowa*. PWN 2018.
4. Woynarowska B. *Edukacja zdrowotna*. PWN 2017
5. Więcał A., Nieszporek T. *Choroby nerek. Kompendium*. 2019
6. Książek J. *Zalecenia leczenia żywieniowego u dzieci*. PZWL 2021

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
W, UI, KI	<p>Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych studentów będzie odbywać się systematycznie, według kryteriów podanych na początku zajęć. Ocena poprawności wykonywania zadań/ćwiczeń może być dokonana na podstawie obserwacji pracy podczas ich wykonywania, opinii pacjenta lub obserwacji grupy. Pod uwagę będzie brany stopień opanowania umiejętności, umiejętność zastosowania teorii w praktyce, właściwa postawa i zachowanie na zajęciach oraz stosowanie technik komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Przewiduje się możliwość przeprowadzenia testów sprawdzających wiedzę zarówno na początku, jak i na końcu bloku zajęciowego.</p> <p>Podstawą do uzyskania pozytywnej oceny przez studenta jest poprawne i samodzielne wykonanie ćwiczeń potwierdzone przez osobę prowadzącą zajęcia.</p>	60%

8. INFORMACJE DODATKOWE

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich